

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové - pobočka v Pardubicích rozhodl v senátě složeném z předsedy Jana Dvořáka a soudců Ondřeje Bartoše a Jaroslava Vávry ve věci

žalobkyně: **QANTO s.r.o.**, IČ 48172766
sídlem Na Slatince 3279/3, Praha 10 - Záběhlice
zastoupená advokátem JUDr. Jiřím Jarošem, Ph.D.
sídlem Na Pankráci 11/449, Praha 4

proti
žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, IČ 72080043
sídlem Masarykova 427/31, 602 00 Brno

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 3. 2022, č. j. 9307/22/5100-41456-711233

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a napadené rozhodnutí

1. Podstatou podané žaloby je, zda lze úrok z úroku z neoprávněného jednání správce daně (§ 254 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění do 31. 12. 2020) přiznat i za období předcházející dni 1. 1. 2014.

2. Základ nyní souzené věci byl fakticky založen prověřováním vykázaného nadměrného odpočtu DPH žalobkyně za období listopadu 2001. Žalobkyně vykážala v daňovém přiznání za toto období nadměrný odpočet ve výši 3 601 920 Kč. Finanční orgány nadměrný odpočet prověřovaly a po proběhlém řízení, včetně sporů před správními soudy, odpočet vrátily až 28. 4. 2013, a to na základě rozhodnutí o odvolání ze dne 12. 3. 2013. Předmětem prověřování byla rovněž daňová povinnost na DPH za měsíc prosinec 2001.
3. Správce daně následně přiznal žalobkyni úrok z vratitelného přeplatku, o jehož výši žalobkyně vedla s finančními orgány též soudní spory. Konečným rozhodnutím byl žalobkyni přiznán nárok na úrok ve výši 1 779 798 Kč, který byl předepsán na osobní daňový účet žalobkyně dne 29. 4. 2019 a vyplacen 31. 5. 2019.
4. Dne 9. 8. 2019 žalobkyně požádala o zaplacení úroku z úroku z vratitelného přeplatku, resp. z neoprávněného jednání správce daně dle § 254 daňového řádu, jímž se domáhala nároku na úrok z úroku za období od 29. 3. 2013 do 16. 7. 2013 z částky 1 779 797,49 Kč a za období od 17. 7. 2013 do 31. 5. 2019. Správce daně žádosti o zaplacení úroku z úroku (námitce) nevyhověl dne 12. 9. 2019 s odkazem na princip zákazu úročení úroků, k odvolání bylo rozhodnutí o námitce potvrzeno rozhodnutím žalovaného ze dne 26. 6. 2020.
5. Žalobkyně se bránila správní žalobou. Zdejší soud žalobě vyhověl a napadené odvolací rozhodnutí ze dne 26. 6. 2020 zrušil rozsudkem ze dne 9. 6. 2021, č.j. 52 Af 53/2020-99 s tím, že princip zákazu úročení úroků se neuplatní, a to především s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 6. 5. 2021, č.j. 10 Afs 382/2020-51, *Elektrárny Opatovice*. Krajský soud tak otevřel cestu žalobkyni k tomu, aby jí byl následným rozhodnutím žalovaného přiznán úrok z již přiznaného avšak pozdě vyplaceného úroku.
6. Žalovaný nato vydal dne 14. 3. 2022 nyní projednávanou žalobou napadené rozhodnutí, kterým o odvolání proti vyřízení námítky rozhodl tak, že dle § 254 odst. 1 daňového řádu přiznal úrok z neoprávněného jednání správce daně z úroku ze zaviněného přeplatku ve výši 1 116 684 Kč, a to za období od 1. 1. 2014 do 29. 4. 2019. Souhlasil, že předpis prvního úroku měl být proveden 28. 3. 2013. Proto uvedl, že úrok z prvního úroku měl běžet v souladu s tvrzením žalobkyně již ode dne 29. 3. 2013 a trvat měl do 29. 4. 2019, kdy došlo ke skutečnému připsání prvního úroku. Počátek úročení však v rozhodnutí určil až od 1. 1. 2014 s odkazem na aktuální rozsudek NSS ze dne 16. 9. 2021, č.j. 9 Afs 52/2021-42, *ERAMENT Trading*, který koriguje a interpretuje blíže závěry rozsudku NSS ve věci *Elektrárny Opatovice* v tom, že možnost přiznat úrok z úroku se otevřela až počínaje dnem 1. 1. 2014, tj. nabytí účinnosti občanského zákoníku, zákon č. 89/2012 Sb.
7. Z obsahu napadeného rozhodnutí se podává, že žalobkyně s tímto názorem žalovaného vysloveným v odvolacím řízení a poté v rozhodnutí nesouhlasila a trvala na tom, že úrok z úroku měl být vypočten za období počínaje od 29. 3. 2013 a nikoli až od 1. 1. 2014. Její nesouhlas s určením počátku úročení je pak i podstatou současně podané žaloby.
8. Popis nesporného vývoje věci plyne z vyjádření obou účastníků řízení, z napadeného rozhodnutí a též shora citovaného rozsudku č.j. 52 Af 53/2020-99 a rozsudku NSS ze dne 4. 5. 2018 č.j. 8 Afs 205/2017-30 v dřívější věci žalobkyně.

II. Žaloba

9. Žalobkyně v žalobě popsala fakticky nesporný vývoj věci, jež soud shrnul v úvodu odůvodnění rozsudku a jako stěžejní důvod k podání žaloby označila to, že úrok z úroku z neoprávněného jednání správce daně jí nebyl přiznán za období od 29. 3. 2013 do 31. 12. 2013. Ve vztahu k úroku z úroku přiznanému za období od 1. 1. 2014 ničeho nenamítala, rovněž tak souhlasila s tím, že za základ úroku byla vzata částka 1 116 684 Kč, která se proměnila v jistinu. Uvedla, že proti postupu žalovaného vznesla námitky již v průběhu opakovaného odvolacího řízení.
10. Nesouhlasí s tím, jak žalovaný interpretuje závěry rozsudku NSS ve věci *ERAMENT Trading*, především v tom, že nárok na úrok z úroku mohl vzniknout až v souvislosti s účinností zákona č. 89/2012 Sb., tedy od 1. 1. 2014. Tvrdí, že ke změně judikatury Nejvyššího správního soudu ve vztahu k úroku z úroku došlo v návaznosti na nový daňový řád (zejm. § 254) a nikoli účinností nového občanského zákoníku. Uvádí, že v případě nejasnosti při ukládání a vymáhání daní jsou správní orgány povinny šetřit podstatu a smysl základních práv poplatníků a při pochybnostech postupovat ve prospěch daňových poplatníků. Připomněla délku svých různých řízení a nesprávný postup finančních orgánů. Nesouhlasí s tím, aby postup dle veřejnoprávního předpisu byl podmiňován nabytím účinnosti předpisu práva soukromého.

III. Vyjádření žalovaného a replika žalobkyně

11. Žalovaný odkázal na žalované rozhodnutí, navrhl, aby soud žalobu zamítl. V další části vyjádření pak argumentoval k jednotlivým okruhům žalobních námitek. Setrval na tom, že postupoval dle aktuální judikatury Nejvyššího správního soudu, a to zejména při určení počátku doby úročení.
12. Žalobkyně reagovala replikou, ve které nesouhlasila s tvrzením žalovaného, že úrok v daňovém řízení má povahu protiprávního činu. Opětovně odmítla interpretaci rozsudku NSS ve věci *ERAMENT Trading* tak, jak ji provádí žalovaný. Naopak zdůraznila, že k proměně postoje Nejvyššího správního soudu došlo již na základě rozsudku ze dne 14. 12. 2017, č.j. 2 Afs 1487/2017-36 v souvislosti s proměnou daňového řádu.

IV. Posouzení věci krajským soudem

13. Krajský soud v řízení vedeném podle ust. § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, v platném znění (dále jen „s.ř.s.“), přezkoumal žalované rozhodnutí v mezích žalobních bodů, přičemž dospěl k následujícím skutkovým a právním závěrům.
14. Soud nemá žalobu za důvodnou.
15. Již shora soud uvedl, že podstatou žaloby je výlučně to, zda lze úroku z úroku z neoprávněného jednání správce daně dle § 254 daňového řádu přiznat za dobu předcházející datu 1. 1. 2014.
16. Na nynější případ dopadá § 254 odst. 1 daňového řádu ve znění do 31. 12. 2020 (stejně jako tomu bylo v rozsudku sp. zn. 2 Afs 148/2017), jenž zní: *Dojde-li ke zrušení, změně nebo prohlášení nicotnosti rozhodnutí o stanovení daně z důvodu nezákonnosti nebo z důvodu nesprávného úředního postupu správce daně, náleží daňovému subjektu úrok z částky, která byla daňovým subjektem uhrazena na základě tohoto rozhodnutí nebo v souvislosti s tímto rozhodnutím, který odpovídá ročně výši repo sazby stanovené Českou národní bankou, zvýšené o 14 procentních bodů, platné pro první den příslušného kalendářního pololetí, a to ode dne následujícího po dni splatnosti nesprávně stanovené daně, nebo došlo-li k úhradě nesprávně*

stanovené daně později, ode dne její úhrady. Tento úrok nevzniká v případě peněžitého plnění v rámci dělené správy.

17. Rovněž je třeba připomenout, že zdejší krajský soud v předchozím rozsudku ze dne 9. 6. 2021, č.j. 52 Af 53/2020-99 ve věci nároku žalobkyně zavázal žalovaného v té době aktuálním právním názorem Nejvyššího správního soudu ve věci *Elektrárny Opatovice*, jenž byl vydán dne 6. 5. 2021. V tomto rozsudku NSS podruhé (po rozsudku sp. zn. 2 Afs 148/2017) připustil skutečnost, že lze v obdobných věcech požadovat úrok z úroku. Krajský soud však v předešlém rozsudku nikterak neargumentoval ke stanovení období, za které lze úrok z úroku přiznat. Bylo tomu tak ze dvou důvodů. Zaprvé tehdejší předmět řízení byl postaven na zodpovězení otázky ve věci úroku „*vše nebo nic*“. Zadruhé, soud s ohledem na vyznění tehdejší judikatury NSS a námitky žalobkyně neměl potřebu zkoumat, zda mezi obdobími 2013 a 2014 může v otázce přiznání úroku z úroku vzniknout rozdíl.
18. Žalovaný nyní v napadeném rozhodnutí odkazuje na závěry publikované NSS v rozsudku ve věci *ERAMENT Trading*, když tento rozsudek byl vydán později dne 16. 9. 2021. V tomto rozsudku (zejm. bod 28 a násl.) se Nejvyšší správní soud pokusil vysvětlit potenciální rozpor v judikatuře NSS v otázce úroku z úroku. Rovněž krajský soud uvádí, že NSS v rozsudku ve věci *Elektrárny Opatovice* nezaujal konkrétní (kladné či záporné) stanovisko k dřívějšímu rozsudku ve věci 2 Afs 148/2017, který fakticky jako první připustil nárok na úrok z úroku. Na tento rozsudek žalobkyně především odkazuje, neboť podporuje její nárok. Desátý senát NSS v citovaném rozsudku (bod 14) uvedl, že zákaz úročení jako starý právní princip může popřít litera zákona či jeho vnitřní systematika pro určitý okruh věcí. V bodu 20 pak odkázal na účinnost nového občanského zákoníku, což považoval za protiargument nosné argumentace úrokově negativního rozsudku ve věci sp. zn. 1 Afs 80/2009, *Opatství Staré Brno*. Na tuto linku úvah pak navazuje s odkazem na další vývoj judikatury NSS i žalovaný (viz následující odstavec).
19. V rozsudku ve věci *ERAMENT Trading* (zejm. bod 29 a násl.) pak NSS dle názoru krajského soudu nikoli chybně či nepřipustně interpretuje rozsudek NSS ve věci *Elektrárny Opatovice* tak, že změna judikatury měla svůj podklad především v tom, že soukromé právo připustilo v § 1806 občanského zákoníku úročení úroku (bezrozpornost právního řádu jako celku). K tomu však došlo až účinností (nového) občanského zákoníku dnem 1. 1. 2014. Samotný desátý senát uvádí v bodu 20 v úplném závěru, že zásadní argument spočívající v bezrozpornosti právního řádu se rozplynul od roku 2014. Krajský soud ani nesouhlasí s tím, že k umožnění nároku na úrok z úroku došlo v souvislosti s úpravou daňového řádu, oproti dřívější úpravě v zákoně o správě daní a poplatků, jak tvrdí žalobkyně. Ostatně nic takového se nepodává ani ze shora citované judikatury NSS.
20. V nyní souzené věci má krajský soud za to, že použitelné daňové předpisy neumožňují různé výklady, a proto není namístě přistupovat k analýze a následnému výkladu zákona ve prospěch daňového poplatníka. Ostatně tak v minulosti v obdobných věcech nepostupoval ani Nejvyšší správní soud, což plyne z citovaných rozsudků prvního, druhého, devátého a desátého senátu. Krajský soud připouští, že judikatura kasačního soudu z pohledu širokého hlediska nároku na úrok z úroku v různých situacích (různá neoprávněná jednání správce daně vs. prověřování nároku na odpočet DPH) a v různých dobách (zejména přelomové datum 1. 1. 2014) nebyla zcela jednoznačná. Soud se však přiklání k nyní aktuální judikatuře NSS, která navazuje na rozhodnutí předchozí a kterou

žalovaný dle názoru soudu neinterpretovat chybně, když úrok z úroku přiznal až počínaje dnem 1. 1. 2014.

21. Krajský soud nesouhlasí s žalobkyní v tom, že výklad veřejného práva a tedy přiznání úroku z úroku jsou podmíněny právem soukromým. Krajský soud s odkazem na judikaturu NSS uvedenou shora (zejm. první, desátý a devátý senát NSS) vysvětlil, že princip zákazu anatocismu nelze vykládat či měnit izolovaně pro daňový řád, nýbrž v jistém rámci celého právního řádu. Slovy desátého senátu je pak možno uzavřít, že tento právní princip nebyl přímo pro daňové věci změněn literou zákona, potažmo ani vnitřní systematikou zákona. Pokud k nějaké změně v minulosti došlo, bylo to přijetí a účinnost občanského zákoníku č. 89/2012 Sb., s kladnými důsledky pro žalobkyni, avšak až počínaje dnem 1. 1. 2014.
22. Argument žalobkyně poukazující na jistou oddělenost práva soukromého od práva veřejného patrně vychází z ustanovení § 1 odst. 1 věta druhá občanského zákoníku, která zní tak, že *uplatňování soukromého práva je nezávislé na uplatňování práva veřejného*. Což lze v obecné rovině vyložit taktéž v opačném směru. Odborná literatura však uvedený postulát nevykládá tak, že právo veřejné a právo soukromé jsou dva oddělené světy. Není přípustné mechanické působení soukromoprávních norem do veřejnoprávní regulace a naopak, nýbrž je třeba vážit, zda i přes odlišné principiální zaměření obou podmnožin práva dopadají postupy a účely jedné regulace do regulace druhé. Soud shora popsal, že úvaha o umožnění brání úroku z úroku byla založena na změně právní úpravy, která dlouholetý univerzální právní princip platný pro právo jako celek jaksi narušila pro účely soukromého práva. Zpochybnění či modifikace právního principu pak může mít dopady i do úvah vedených pro účely práva veřejného. Tento výklad pak stojí proti stroze vyřčenému názoru žalobkyně, která možnou provázanost práva soukromého a veřejného odmítá.
23. Soud bere na vědomí délku daňových řízení žalobkyně, včetně následných soudních sporů, o to více za situace, kdy prvopočátek celé záležitosti spočívá v prověřování nadměrného odpočtu DPH za listopad 2001 (sic!). Uvedené však nemá zásadní potenciál změnit závěr v tom smyslu, že o prolomení zákazu anatocismu (brání úroku z úroku) lze uvažovat až počínaje dnem 1. 1. 2014. K uvedenému krajský soud již jen dodává, že uvedená maxima, jež má obraz v římskoprávní nauce, ve své celistvosti zní: *Supra duplum autem usurae et usurarum usurae nec in stipulatum deduci nec exigi possunt et solutae repetuntur, quemadmodum futurarum usurarum usurae.*¹

V. Závěr a náklady řízení

24. Jak uvedeno výše, soud neshledal žalobu za důvodnou, a proto ji dle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.
25. Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ust. § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobkyně v řízení úspěšná nebyla. Žalovanému náklady řízení podle obsahu spisu nevznikly.

---

¹ Avšak úroky, které dvojnásobně převyšují (základní částku), a úroky z úroků nemohou být učiněny obsahem stipulace, ani nemohou být vymáhány, a jsou-li zaplacený, budou požadovány nazpět, stejně jako v případě úroků z budoucích úroků - Ulpianus (D 12, 6, 26, 1)

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Pardubice 14. prosinec 2022

JUDr. Jan Dvořák v. r.
předseda senátu